

Özet

Bankacılık sektörünün son yıllardaki önemli konularından biri ürün çeşitlendirmesidir. Rekabetin yoğun olduğu sektörde müşterilere mümkün olduğunca çok çeşitte ve müşteri ihtiyaç ve beklentilerine uygun ürün geliştirip sunmak, rekabette en büyük avantaj sağlayan konulardan biri olmaktadır. Dünyada bu çerçevede sürekli geliştirilen yapılandırılmış finansal ürünler, Ülkemizde de son yıllarda uygulanmaya başlamıştır.

Ülkemizde bu çerçevede geliştirilen ürünlerden en çok kullanılanlardan biri ise DCD (Dual Currency Deposit)'dir. Mevduat ve opsiyonu bir araya getiren bu ürün bankalara hem müşterilerine yeni ürün sunma olanağı sağlamakta hem de banka için kur riskinden korunma olanağı da yaratmaktadır.

Bununla birlikte ürünün giderek yaygınlaşması ve hemen hemen tüm bankalarca sunulur hale gelmesi muhasebesine ilişkin farklı uygulamaları da beraberinde getirmektedir. Farklı uygulamalar yanıtıcı sonuçlar doğurabileceğinden standart bir uygulama geliştirmek önem taşımaktadır.

Bu çalışmamızda DCD ürününde standart olarak bankalarca kullanılacak hesap kayıtlarını içeren bir uygulama örneği yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Yapılandırılmış ürün, Dual currency deposit.

Accounting Practices in DCD as a Structured Financial Product

Abstract

One of the important issues of the banking sector in recent years is product diversification. In the banking sector where competition is intense, developing and presenting products to customers in a variety of ways and meeting their needs and expectations are provided competitive advantages in competition. Structured financial products that are constantly developed in this framework around the world have started to be implemented in our country in recent years.

In our country, DCD is one of the most used products developed in this frame. This product, which combines deposits and options, not only allows the bank to offer new products to its customers, but also allows the bank to hedge against currency risk.

In this paper, we have an example application that contains account records that can be used by banks for the DCD product.

Keywords: Structured financial products, Dual currency deposit

1. Giriş

Yapılandırılmış finansal araçların yaygınlaşması, 21. yüzyılın ilk yıllarından itibaren global likidite miktarındaki artışa bağlı olarak yeni finansal piyasaların ortaya çıkışı ile birlikte, yeni finansal araçlara olan gereksinim ve talebin artması sonucu gerçekleşmiştir. Bu ortamda yatırımcılar mevcut finansal ürünlerin yanı sıra, bireysel olarak kendi risk ve getiri anlayışlarına yönelik yeni finansal ürün arayışı içine girmişlerdir. Bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla da yapılandırılmış finansal ürünler ortaya çıkmış ve zaman içinde hem çeşitlenmiş hem de işlem hacimleri yüksek rakamlara ulaşmıştır.

Yapılandırılmış finansal ürünler yatırımcıların farklılaşan ihtiyaçlarını karşılamak ve bu doğrultuda onların beklentilerine uygun özellikte bir risk-getiri profili oluşturmak amacıyla çeşitli temel yatırım faktörlerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulan finansal varlıklardır (Blumke, 2009).

Diğer bir tanımla yapılandırılmış ürünler, kendilerine özel risk ve getiri profilleri olan türev ürünler ile geleneksel finansal ürünlerin kombinasyonudur (Das, 2006).

Yapılandırılmış ürünlerin önemli bir özelliği, getirilerinin dayandığı varlıklara bağlı olarak değişmesidir.

Yapılandırılmış finansal ürünler, genellikle bilinen geleneksel finansal ürünler ile türev ürünler olmak üzere iki bölümden oluşur. Yapılandırılmış ürünlerin sağladığı getiriler, nakit akışları ve risk düzeyleri bu bölümlerin her ikisi tarafından belirlenir. İlk bölümde yer alan geleneksel finansal ürünler kapsamında tahvil, mevduat gibi ürünler bulunur. Diğer bölümü oluşturan türev ürünler kapsamında ise çeşitli dayanak varlıklara bağlı olarak işlem gören farklı türev ürün vb. araçlar bulunmaktadır.

Yapılandırılmış finansal ürünlerin en önemli özelliği piyasalarda işlem gören ürünleri bir araya getirip yatırımcı açısından onlara farklı özellikler kazandırılmalarıdır. Yapılandırılmış finansal ürünlerin bünyesindeki birden fazla finansal araç olması, bir alandaki gelişmenin yatırımcıyı direkt etkilemesini engellemekte araçlar birbirini dengeleyebilmekte ve bu yönüyle yatırımcıları koruyan bir özelliği de bulunmaktadır. Bazı yapılandırılmış ürünler yatırımcıya, belirli dönemlerde yapacağı ödemeler karşılığında koruma sağlayarak sigorta işlevi de görmektedir.

Buna karşılık oluşturulan bu tür ürünlere talebin fazlalaşması ürünlerin çok fazla çeşitlenmesine yol açmıştır. Bunun sonucu ise bazı ürünlerin yatırımcılar için ve bütün olarak da finansal piyasalar için riskliliği yüksek ürünler olarak oluşturulmasıdır.

Nitekim, global krizin oluşumunda bu tür ürünlerin payı yüksektir. 2007-2008 global krizinde rol oynayan yapılandırılmış finansal ürünlerin gelişimi bu dönemde bir süre duraklasa da

günümüzde çok farklı şekillerde ve daha da gelişmiş olarak karşımıza çıkmaktadır.

2. Dual Currency Deposit (DCD)

Yapılandırılmış finansal ürünler çok çeşitli şekillerde oluşturulabilmekte olup, Ülkemizde uygulama alanı bulan bu ürünlerden en önemlilerinden biri DCD olarak adlandırılan finansal araçtır.

DCD banka ve yatırımcı tarafından oluşturulan bir opsiyon sözleşmesi ile vadeli bir mevduat ürününün bileşiminden oluşur. Ürünün işleyişine göre yatırımcı tarafından bankaya bir yabancı para opsiyonu satılır ve karşılığında prim alınır. Banka ise satın aldığı opsiyona karşılık olarak, yatırımcının vadeli mevduatını teminat olarak alır ve yatırımcıya prim öder. DCD'de yatırımcıya ödenen prim, mevduat için belirlenen faizin üzerine ilave edilerek ödenir.

Uygulamada DCD ürünü farklı şekillerde olabilmektedir. Müşteri anaparayı TL olarak yatırmışsa, vade sonunda bankanın müşteriye üzerinde anlaşılan para cinsinden ve anlaşılan kurdan ilgili yabancı parayı satma opsiyonu bulunmaktadır. Eğer müşteri ilk mevduat hesabını açarken anapara olarak yabancı para yatırmış ise bu durumda da bankanın vade sonunda müşteriye üzerinde anlaşılan kurdan müşterinin mevduat hesabındaki yabancı parayı alıp almama opsiyonu mevcuttur.

DCD ürününün başlıca özellikleri şunlardır:

- DCD vadesinden önce bozulamaz. Vadeden önce bozulmak istenirse hem mevduat faizinden hem de opsiyon priminden mahrum kalınır.
- Ödenecek prim genellikle mevduat faizi ile birlikte vade sonunda ödenir.
- DCD'ye katılabilmek için yatırımcı katılım tutarı ödemektedir.
- Kur değişimlerine karşı koruma sağlamaz.
- Anapara garantisi yoktur.
- Vade sonunda mevduatın hangi para birimi ile geri ödeneceği, müşterinin vade başında belirlediği hedef kur ve vade sonundaki spot kur değerine bağlı olarak değişir.

DCD herhangi bir para cinsini, belirli bir vadede, müşterinin belirlemiş olduğu bir seviyeden alma / satma hakkını bankaya satarak, karşılığında bankanın müşteriye prim ödemesi yaptığı bir opsiyon işlemi olup, bu opsiyona konu olan anaparanın aynı vade için vadeli mevduata bağlanarak mevduat getirisi sağladığı bir türev ürünüdür.

DCD ürününe yatırım yapacak bir yatırımcının, öncelikle elindeki para birimine karşılık belirlediği bir döviz kuru olmalıdır. Döviz kurunu belirleyen yatırımcı daha sonra elindeki para birimini bankaya satmaya

razı olduğu bir kur ve bir vade belirlemelidir. Bütün DCD türlerinde yatırımcı daha fazla getiri elde etme olanağı bulunmakta buna karşılık kur riskini üstlenmektedir.

DCD içinde bulunan opsiyon ürününe özgü bazı terimler ise şunlardır:

Put-Option - Dayanak bir varlığı önceden belirlenmiş bir tarihte önceden belirlenen bir fiyata satma hakkıdır herhangi bir yükümlülüğü yoktur

Put-Option Seller - Put-Option'ı satan taraftır. Dayanak varlığı önceden kararlaştırılan fiyat ve tarihte satın alma yükümlülüğü vardır.

Put-Option Alıcısı - Put-Option'ı satın alan taraftır ve opsiyon hakkını kullanıp kullanmamakta serbesttir.

Opsiyon Prim – Opsiyon alıcısının elde ettiği hak karşılığı karşı tarafa ödediği fiyattır.

Kullanım fiyatı – Vadede esas alınacak fiyattır. Opsiyon alıcısı kullanım hakkını kullanıp kullanmamaya bu fiyatla spot fiyatı karşılaştırarak karar verir.

DCD'de, banka opsiyon alıcısıdır ve mevduat sahibi opsiyon satıcısıdır. Banka, genellikle, mudilerden satın alınan put opsiyonunu ikincil opsiyon piyasasında satacak ya da iç hedging için kullanacaktır.

DCD konusunda literatürde karşılaşılan tek çalışma aşağıda özetlenmektedir.

Schnabel (2009) tarafından yapılan çalışmada, iki para birimi üzerinden yürütülen DCD işlemi incelenmektedir. Çalışmada DCD'nin uygulaması ve çeşitleri anlatılmaktadır. Yine DCD ürünü yatırımcı ve ürünü sunan finansal kurum açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca DCD fiyatlaması (opsiyon priminin belirlenmesi) konusu ele alınmaktadır.

DCD ürününün işleyişine ilişkin bir örnek aşağıda yer almaktadır.

A bankasında 100.000 \$ dövizli olan bir tasarruf sahibi 6 aylık vadede dolar TL kurunun 4,00 TL'nin üzerine çıkmayacağını düşünmektedir. Bu tasarruf sahibi aynı vadede dövizini 1\$=4,00 TL kurundan TL'ye çevirmeye de razı bulunmaktadır.

Bu kişi 100.000'ı ile A bankasının DCD ürününü almaktadır.

6 ay vade için Bankanın yıllık % 2 faiz ve yıllık % 6 opsiyon primi uyguladığını varsayalım.

Vade sonu geldiğinde; 1 ayın sonunda şu durumlar oluşabilecektir;

İlk olasılık; Vade gününde kur 4,00'e eşit veya altında olursa yatırımcı, 100.000 \$ anaparasını ve 6 ay vade için %1 faiz artı % 3 opsiyon primi 4.000 \$ alacaktır.

İkinci olasılık; Vade gününde kur 4,00'ün üzerinde örneğin 4,10 TL olursa, yatırımcı 6 ay vade için %1 faiz artı % 3 opsiyon primi 4.000 \$'ı yine alacaktır. Buna karşılık 100.000 \$ anaparası 1\$= 4,00 TL kurdan TL'ye çevrilecektir. Dolayısıyla alacağı para 4.000 \$, ve 400.000 TL'dir.

Türkiye'de uygulanan en yaygın Çift Oranlı Opsiyonlu Mevduat işlemleri ise şunlardır (Chambers, 2014):

103

- \$ Call / TL Put DCD: Yatırımcının elinde \$ bulunduğu, bankaya belirli bir vadede belirli bir \$/TL kurundan \$ alma/TL satma hakkını sattığı ürünlerdir.
- TL Call / \$ Put DCD: Yatırımcının elinde TL bulunduğu, bankaya belirli bir vadede belirli bir \$/TL kurundan TL alma/\$ satma hakkını sattığı ürünlerdir.
- € Call / TL Put DCD: Yatırımcının elinde € bulunduğu, bankaya belirli bir vadede belirli bir €/TL kurundan € alma/TL satma hakkını sattığı ürünlerdir.
- TL Call / € Put DCD: Yatırımcının elinde TL bulunduğu, bankaya belirli bir vadede belirli bir €/TL kurundan TL alma/€ satma hakkını sattığı ürünlerdir.
- \$ Call / € Put DCD: Yatırımcının elinde \$ bulunduğu, bankaya belirli bir vadede belirli bir €/ \$ kurundan \$ alma/€ satma hakkını sattığı ürünlerdir.
- € Call / \$ Put DCD: Yatırımcının elinde € bulunduğu, bankaya belirli bir vadede belirli bir €/ \$ kurundan € alma/\$ satma hakkını sattığı ürünlerdir.

3. DCD'nin Muhasebeleştirilmesi

Banka muhasebe işlemleri Tek Düzen Hesap Planı çerçevesinde yürütülmektedir. Buna karşılık detay konularda özellikle işlem kaydı konusunda bankaların daha çok kendi yorumları çerçevesinde kayıt işlemi yaptıkları görülmektedir. Bu durum özellikle yapısı karmaşık olan yapılandırılmış finansal ürünlerde farklı muhasebe kayıt işlemlerine yol açabilmektedir. Bu nedenle, bu ürünlerin muhasebe kaydı işlemlerinin standart hale getirilmesi önemlidir. DCD de Ülkemizde en çok uygulanan yapılandırılmış finansal ürünlerden biri olarak muhasebe işlemlerinin standartlığı sağlanması gereken bir üründür. Aşağıda geliştirilmiş bir örnek üzerinden, bankaların DCD muhasebe kayıtlarının olması gereken şekli uygulamaya yansıtılmıştır.

Banka İçin Dolar Alım TL Satım DCD Örneği

Tutar:100.000 \$

Vade 2 ay

Spot kur: 3,50

Kullanım fiyatı 3,60

Birinci ay sonu kur 3,70

Yıllık Opsiyon primi % 6

Dönem sonu kur 3,80

100.000 \$ mevduatı olan bir yatırımcı cari kurun 3,50 \$/TL olduğu bir zamanda, bir ay sonrası için 3,60 TL'den \$ alma hakkını bankaya satar. Bu işlem karşılığında yıllık % 2 mevduat faizi ve ayrıca döneme ilişkin %1 opsiyon primi alacaktır.

Bu işlemde yatırımcı, elde ettiği prim karşılığında 100.000 \$'ı alıp almama hakkını bankaya vermektedir. Banka işlemin vadesi geldiğinde, piyasada oluşan kurlar ile anlaşmadaki kullanım fiyatını karşılaştırıp alma ya da almama hakkını kullanacaktır.

Bu işlemde yatırımcı vadede piyasada döviz kurunun, kullanım fiyatı olan 3,60 \$/TL'den düşük olacağını, buna bağlı olarak bankanın 100.000 \$'ı kendisinden değil piyasadaki kullanım fiyatını, diğer bir ifadeyle satın alma hakkını kullanmayacağını düşünmektedir.

Diğer taraftan banka ise bu işlemde döviz kurlarının yükselmesini beklemektedir. Banka vade geldiğinde piyasada kurların kullanım fiyatı olan 3,60 \$/TL'den yüksek olacağını, dolayısıyla 100.000 \$'ı piyasa kuru yerine, alım hakkını kullanarak piyasaya göre daha düşük olan kullanım fiyatı ile yatırımcıdan alacağını düşünmektedir. Bu beklenti gerçekleşmezse ödediği opsiyon primi kadar zararı olacaktır.

DTH açılması

_____ / _____	
011 EFEKTİF DEPOSU	100.000
311 DÖVİZ TEVDİAT HESABI	100.000

Opsiyonun alınması işleminin nazım hesaplarda izlenmesi

_____ / _____	
964 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN ALACAKLAR TP	360.000
964404 Para Alım Opsiyonları	
965 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN ALACAKLAR YP	100.000
965404 Para Alım Opsiyonları	
966 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİN. ARAÇLARDAN BORÇLAR	360.000
966404 Para Alım Opsiyonları	
967 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİN. ARAÇLARDAN BORÇLAR	100.000
967404 Para Alım Opsiyonları	

Mevduatın rehine alınması

983 EMANET VE REHİNLİ KIYMETLER	100.000
983008 Diğer Emanet Kıymetler	
985 EMANET VE REHİNLİ KIYMET VERENLER	
100.000	

105

DTH'nin dönemsel reeskontu

$$100.000/12*0,02=166,67$$

$$166,67* 3,70=616,679$$

295 DÖVİZ VAZİYETİ	166,67
611 YP MEVDUATA VERİLEN FAİZLER	616,679
361 FAİZ VE GİDER REESKONTLARI - Y.P.	
166,67	
36100 Mevduat Faiz Reeskontları	
294 DÖVİZ ALIM/SATIM HESABI - T.P.	
616,679	

Opsiyon priminin döneme ilişkin payının reeskontu

$$500*3,70= 1.850$$

295 DÖVİZ VAZİYETİ	500
872 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN ZARARLAR	1.850
361 FAİZ VE GİDER REESKONTLARI - Y.P.	
500	
36199 Diğer Faiz Ve Gider Reeskontları	
294 DÖVİZ ALIM/SATIM HESABI - T.P.	1.850

Opsiyonun karda olduğu durumda zaman değerinin itfası

$$3,70-3,60*100.000=10.000$$

224 TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	10.000
752 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN KÂRLAR	
10.000	

DTH'nin dönem sonu faiz tahakkuku

$$100.000/6*0,02=333,34$$

$$333,34* 3,80= 1.266,69$$

295 DÖVİZ VAZİYETİ	333,34	
611 YP MEVDUATA VERİLEN FAİZLER		1.266,69
311 DÖVİZ TEVDİAT HESABI		333,34
294 DÖVİZ ALIM/SATIM HESABI		1.266,69

Opsiyon priminin ödenmesi(İki aylık)

$$1.000 * 3,80 = 3.800$$

295 DÖVİZ VAZİYETİ	1.000	
872 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN ZARARLAR		3.800
011 EFEKTİF DEPOSU		1.000
294 DÖVİZ ALIM/SATIM HESABI		3.800

Dönem sonunda opsiyonun kullanılması durumu

$$(3,80 - 3,60) * 100.000 = 20.000 \text{ TL kar}$$

DTH'nin kapatılıp müşteri dövizinin TL'ye çevrilerek ödenmesi

$$\text{Kasadan çıkacak rakam } (155.250 + 530,84) = 155.780,34$$

$$\text{Kasadan çıkacak rakam } (360.000 + 1.266,69) = 361.266,69$$

311 DÖVİZ TEVDİAT HESABI	100.333,34	
294 DÖVİZ ALIM/SATIM HESABI		381.266,69
295 DÖVİZ VAZİYETİ		100.333,34
010 KASA HESABI		361.266,69
752 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN KÂRLAR		20.000

\$/TL kurunun 3,60 altında örneğin 3,40 olarak gerçekleşmesi halinde opsiyon kullanılmayacaktır. Bu durumda DTH kapatılıp müşteriye döviz faiziyle birlikte ödenecektir.

DTH'nin kapatılıp müşteriye dövizinin ödenmesi

311 DÖVİZ TEVDİAT HESABI	100.333,34	
011 EFEKTİF DEPOSU		100.333,34

Opsiyonun kapatılması

966 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN BORÇLAR TP	360.000
966404 PARA ALIM OPSİYONLARI	
967 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN BORÇLAR YP	100.000
967404 PARA ALIM OPSİYONLARI	
964 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN ALACAKLAR TP	360.000
964404 Para Alım Opsiyonları	
965 ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL ARAÇLARDAN ALACAKLAR YP	100.000
965404 Para Alım Opsiyonları	

Mevduatın teminattan çıkarılması

985 EMANET VE REHİNLİ KIYMET VERENLER	100.000
983 EMANET VE REHİNLİ KIYMETLER	100.000
983008 Diğer Emanet Kıymetler	

4. Sonuç

Önümüzdeki dönemde çeşit ve hacim olarak yaygınlaşması mutlak görülen yapılandırılmış finansal ürünlerden biri olan DCD, bankacılık sektöründe yoğun olarak uygulanmaktadır. Bu nedenle diğer yapılandırılmış ürünlerde olması gerektiği gibi, bu üründe de standart uygulamalar bulunması önemlidir. Bu standart uygulamalar içinde en önemlisi de muhasebeleştirilmesine ilişkin standardın sağlanmasıdır. Böylece bu türdeki ürünlerin banka mali tablolarına yansımaları standart bir şekilde görülebilecektir. Yukarıda yapmış olduğumuz örnek uygulamanın bu çerçevede dikkate alınması yararlı olacaktır.

Kaynakça

Adıgüzel, H. ve Yılmaz, A.,(2015), "Türev Ürünlerin Finansal Riskten Korunma Aracı Olarak Uluslararası Muhasebe Standartları Kapsamında Muhasebeleştirilmesi", *ISMMMO Mali Çözüm Dergisi*, Eyl/Eki2015, Vol. 25 Sayı 131, s.15-31.

Akdoğan, N., (2007), "Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Uygulama Süreci: Sorunlar, Çözüm Önerileri", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı:80, s.101-117.

Albrecht, S., Stice, E. ve Stice, J., (2010), "*Financial Accounting*", Ohio: Thomson South-Western.

Banks, E., (2006), "*Synthetic and Structured Assets*", New Jersey: John Wiley & Sons.

Blümke, A.,(2009), "*How to Invest in Structured Products*", Wiley Finance.

Bunea, C.A.,(2009), "Basic Principles of Hedge Accounting", *George Bacovia University, Bacau MPRA(Munich Personal RePEc Archive)* Paper No. 17072, 1-14

Çına Bal,E.,(2013), "Türkiye Finansal Raporlama Standardı - 9 "Finansal Araçlar" Standardına Göre Finansal Araçların Sınıflandırılması ve Uygulama Örnekleri", *İşletme Araştırmaları Dergisi*.

Das, S.,(2006), "Structured Products". 3. Baskı. John Wiley & Sons.

Hazar, A., Babuşcu, Ş., (2017), "*Temel Banka Muhasebesi –Şube İşlemleri*", Akademi Consulting & Training, Ankara, 2017

Karaca, N., Durmuşkaya, S.,(2006), "Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesi", *Mali Çözüm Dergisi, ISMMMO*. Sayı 75, s. 75-90.

Memiş, M. Ü. ve Tüm, K.(2015), "Döviz Cinsinden Alımlarda Döviz Alım Opsiyonları ve Riskten Korunma Muhasebesi", *Muhasebe Finansman Dergisi*, Ocak2015, Sayı 65, s.43-61.

Mısırlıoğlu, İ, U. (2008), "Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Finansal Araçların Muhasebeleştirilmesi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı.86, s.65-81.

Satyajit D.,(2006), "*Structured Products*", 3.Basım, Singapur: John Wiley & Sons.

Schnabel J, A.(2009), "Dual Currency Deposits", *The Journal of Structured Finance*, Fall 2009, Vol. 15, s.32-36.

Structured Investments Solution Series Volume I: Principal Protected Investments Product Brochure, (2007), JP Morgan, USA.

Tseksekos G., Varangis, P. (2000). "Lessons In Structuring Derivatives Exchanges", *The World Bank Research Observer*, Sayı.15.

PWC, *Yeni Finansal Araçlar Standardı Finansal Sektörü Nasıl Etkileyecek?* Şubat 2016 tarihinde <http://www.pwc.com.tr/tr/services/ufrs/pdf/ufrs-bulteni-finansal-araclar-standardi-cikti.pdf> adresinden erişildi.

Türkiye Finansal Raporlama Standardı 7 (TFRS 7) *Finansal Araçlar: Açıklamalar*, http://www.kgk.gov.tr/content_detail-345-2310-tms-tfrs-2016-seti.html

Türkiye Finansal Raporlama Standardı 9 (TFRS 9) *Finansal Araçlar*, http://www.kgk.gov.tr/content_detail-345-2310-tms-tfrs-2016-seti.html

Türkiye Muhasebe Standardı 32 (TMS 32) *Finansal Araçlar: Sunum*, http://www.kgk.gov.tr/content_detail-345-2310-tms-tfrs-2016-seti.html

Türkiye Muhasebe Standardı 39 (TMS 39) *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme* http://www.kgk.gov.tr/content_detail-345-2310-tms-tfrs-2016-seti.html

Accounting Practices in DCD as a Structured Financial Product

Introduction

Structured financial products are financial assets created by combining various basic investment factors in order to supply the different needs of investors and to create a risk-return profile in line with their expectations.

Another definition of structured products is the combination of derivatives and traditional financial products with their own risk and return profiles.

The most important feature of structured financial products is that they put together the products traded on the market and give them different characteristics in terms of the investor.

Dual Currency Deposit (DCD)

DCD consists of a combination of an option contract and a futures deposit created by the bank and the investor.

An example of how the DCD product works;

A savings owner with a value of \$ 100,000 in a bank thinks that the dollar will not rise above TL4.00 in the 6 months term. This savings owner is thinking of converting the currency to \$1=TL4.00.

This person buys DCD product of A bank for 100.000 dollars.

First possibility; If the exchange rate is less than or equal to 4.00 on the due date, the investor will buy a \$ 100,000 capital and a 1% interest + 3% option premium for a 6 month term of \$ 4,000.

Second possibility; If the exchange rate is above 4.00 (ie TL4.10) on the due date, the investor will take 1% interest + 3% option premium for 6 months term. On the other hand, the \$ 100,000 capital will be converted from \$ 1 = TL 4.00. Therefore, the money he/she takes will be \$ 4,000, and 400,000 TL.

Accounting of DCD

The Bank's accounting operations are carried out within the framework of the Uniform Chart of Accounts. On the other hand, it is seen that in the case of transaction record, banks are more likely to register on their own comments.

For this reason, it is important to standardize the accounting and recording operations of these products. DCD is a financial instrument which must be provided the standards of accounting as one of the most applied structured financial products in our country.

Dollars Buying TL Sales FCA Example for Bank

Amount: \$ 100,000

Term: 2 months

Spot rate: 3.50

Usage price 3.60

First month end exchange rate: 3.70

Annual Option premium: 6%

Period end exchange rate: 3.80

Opening Foreign Currency Account (FCA)

011 FOREIGN CURRENCY	100.000
311 FOREIGN CURRENCY DEPOSITS	100.000

Observation of option buying process in off-balance sheet accounts

964 DUE FROM TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS TL	360.000
964404 Currency Call Options	
965 DUE FROM TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS FX	100.000
965404 Currency Call Options	
966 DUE TO TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS TL	360.000
966404 Currency Call Options	
967 DUE TO TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS FX	100.000
967404 Currency Call Options	

Pledging of deposits

983 ENTRUSTED AND PLEDGED SECURITIES	100.000
983008 Other Entrusted Securities	
985 ENTRUSTED AND PLEDGED SECURITIES GIVER	100.000

Periodic rediscount of FCA

$100.000 / 12 * 0,02 = 166,67$

$166,67 * 3,70 = 616,679$

295 FOREIGN EXCHANGE POSITION	166,67
611 INTEREST GIVEN TO FOREIGN CURRENCY DEPOSITS	616,6797
361 REDISCOUNT ON INTEREST AND INCOMES - FX	
166,67	
36100 Rediscount on Deposit Interest	
294 FOREIGN EXCHANGE TRADING ACCOUNT - TL	
616,6797	

Rediscount of the share of the option premium

$$500 * 3,70 = 1.850$$

295 FOREIGN EXCHANGE POSITION	500
872 LOSSES ON TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS	1.850
361 REDISCOUNT ON INTEREST AND EXPENSE - FX	
500	
36199 Rediscount on Other Interest And Expense	
294 FOREIGN EXCHANGE TRADING ACCOUNT - TL	
1.850	

When the option is profitable, amortization of time value

$$3,70 - 3,60 * 100.000 = 10.000$$

224 DERIVATIVE FINANCIAL ASSETS	10.000
752 PROFITS ON TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS	10.000

FCA's interest accrual in the end of term

$$100.000 / 6 * 0,02 = 333,34$$

$$333,34 * 3,80 = 1.266,69$$

295 FOREIGN EXCHANGE POSITION	333,34
611 INTEREST GIVEN TO FOREIGN CURRENCY DEPOSITS	1.266,69
311 FOREIGN CURRENCY DEPOSITS	
333,34	
294 FOREIGN EXCHANGE TRADING ACCOUNT	
1.266,69	

The payment of the option premium (bimonthly)

$$1.000 * 3,80 = 3.800$$

295 FOREIGN EXCHANGE POSITION	1.000
872 LOSSES ON TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS	3.800
011 FOREIGN CURRENCY	
1.000	
294 FOREIGN EXCHANGE TRADING ACCOUNT	
3.800	

113

Use of the option at the end of the term.

$(3,80-3,60) * 100.000 = 20.000$ TL profit

Payment of the customer's currency converted to TL by closing the FCA

Amount of money to be reduced from cash $(155.250+530,84) = 155.780,34$

Amount of money to be reduced from cash $(360.000+1.266,69) = 361.266,69$

_____ / _____	
311 FOREIGN CURRENCY DEPOSITS	100.333,34
294 FOREIGN EXCHANGE TRADING ACCOUNT	
381.266,69	
295 FOREIGN EXCHANGE POSITION	
100.333,34	
010 CASH	
361.266,69	
752 PROFITS ON TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS	20.000

If the \$ / TL exchange rate is below 3.60 (e.g. 3.40) the option will not be used. In this case FCA will be closed and paid together with the interest to the customer.

Closing the FCA and paying the customer's foreign currency

_____ / _____	
311 FOREIGN CURRENCY DEPOSITS	100.333,34
011 FOREIGN CURRENCY	
100.333,34	

Option closure

<hr/>	
966 DUE TO TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS TL	360.000
966404 Currency Call Options	
967 DUE TO TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS FX	100.000
967404 Currency Call Options	
964 DUE FROM TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS TL	
360.000	
964404 Currency Call Options	
965 DUE FROM TRADING DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS FX	
100.000	
965404 Currency Call Options	
<hr/>	
Removing deposits from collateral	
<hr/>	
985 ENTRUSTED AND PLEDGED SECURITIES GIVER	100.000
983 ENTRUSTED AND PLEDGED SECURITIES	
100.000	
983008 Other Entrusted Securities	
<hr/>	

Conclusion

DCD is intensely used in the banking sector. For this reason, it is important to have the standards of accounting applications, as it should be in other structured products.